

NOVI ROD

LETO IV.

MAJ 1924

ŠTV. 8

VSEBINA 8. ZVEZKA:

Fr. Ločniškar: PIROVANJE	Stran 113
Ksaver Meško: POMLAD	„ 113
Josip Ribičič: ZAVRATNE POŠASTI: 8. BOJ S PIJANCEM (Z lesorezom B. Jakca.)	„ 114
Ksaver Meško: RAKI	„ 118
Fr. Milčinski: IGRICA O VESELI NALOGI (Konec prihodnjič.)	„ 120
Karel Širok: POLŽEK IN ROPARJI. (Z risbo A. Černigoja.)	„ 124
ZRNCA	„ 125
KOTIČEK MALIH	„ 127

Na 3 strani platnic: Miha Maleš: Jovan Vesel — Koseski (lesorez.) —
Naslovna stran: „Muzikanti“. Lesorez B. Jakca.

Novi rod izhaja prve dni vsakega šolskega meseca ter stane na leto 10 L; za pol leta 5 L; za četrt leta 2:50 L; posamezne številke so po 1 L. V inozemstvu 12 L letno. — Odgovorni urednik: Josip Ribičič. — Uredništvo se nahaja v Trstu, ulica Fabio Severo 25. - Uprava: „Novi Rod“, Trieste - San Giovanni, Casella postale. Last in založba „Zveze slovanskih učiteljskih društev“ v Trstu. Tisk tiskarne „Edinosti“ v Trstu.

Pomlad.

Čiv—čiv, čiv—čiv... žgoli, žgoli —
vse drevje peva in žvrgoli,
kot da je slednji list oživel,
in slednji list bi žgolel in pel.

Ksaver Meško.

Pirovanje.

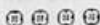
Halo, deca, kar za mano
ven na pisano poljano,
tam veselo pomladanje
priredivo pirovanje.

V čašah pisanih cvetice
sladke hranijo medíce:
nam čebele lahkokrile
bodo jo domov znosile.

Srčbrni čebelic glasi
in debeli čmrljev basi
godbo lepo oskrbe nam,
da se dvignejo peté nam.

Kdor je truden, lezi v travo
in poslušaj za zabavo,
kaj mu poje čuri — muri,
ki se v petju pridno uri...

Fr. Ločniškar.

ZAVDATNE " JOSIP. DOŠAŠTI. RIBIČIČ

8. BOJ S PIJANCEM.

Na vzhodu je zažarelo nebo. Tu pa tam se je iz dimnikov valil dim in okna so se odpirala. V kokošnjakih so kokoti udarjali s perotmi in kikirikali. Živina je zamukala. V zvoniku je zaškripalo in zvon je zapel svojo jutranjo pesem preko doline.

Pastir Urh je pretegnil ude, zazehal, pogledal krmežljivo okrog sebe in zbudil hlapca: «Hoj, Janez, dan zvoni!»

Janez je odprl oči in široko zazehal: «A, zvoni, zvoni!»

Sedel je na mrvo, si pomel oči in prisluhnil: «Kdo pa tako smrči?»

«Eh, tista pijana klada, saj veš ...sinoči.»

«Aha,» se je domislil Janez in pogledal v kot, kjer je Brinarjev Tonček ležal vznak in smrčal z odprtimi usti.

«Vse bo zapravil! Menda je vola prodal. Lepa vola sta bila... škoda ju je. Zadolžen je že do zadnjega korca. Lep dom je imel, pa je vse zapil!» je modroval Urh. «In zdravje bo tudi zapravil, zdravje!»

Janez je pogledal v kot. «Močan hrust je še — lažje bi delal kot mi.»

«Že, že, a pijača je že izpodkopala močnejše hraste. Pravim ti, ne bo dolgo ob takem življenju. Škoda fanta... Tak fant!»

«Prezgodaj mu je oče pripisal,» je menil Janez.

«Prezgodaj,» je pritrdil Urh in vstal, zakaj živina je vedno bolj nestrpno mukala.

In pastir in hlapec sta zlezla po lestvi navzdol ter se podala na delo.

Solnce je že stalo visoko, ko se je Tonček zbudil. Topo je pogledal okoli sebe, potipal po mrvici in sedel. Ničesar se ni mogel domisliti. Podprl si je glavo z rokami in premišljeval, premišljeval. Po dolgem trudu se je domislil, da je prodal volička ter da je hodil od gostilne do gostilne. Potipal je jopič in segel v žep, da prešteje denar, ki mu je ostal. Šteje in šteje, šteje vedno znova in lasje se mu zježe od strahu: zapravil je nad polovico izkupička.

«Oh, prokleta pijača» je zamrmral in se prijel za glavo. «Kaj poreče mati? Kako naj stopim pred njo?»

Pa se je vzravnal: «Eh, kaj! Saj sem sam gospodar. Kaj koga briga? Domov stopim, pa primem za kakšno delo in kmalu popravim škodo.»

In Tonček je potegnil z rokavom preko obraza, da odstrani mrvne praške, ki so ga skeleli po obrazu.

Treska, ki ga je ves čas lokavo opazoval, je vporabil priliko in se vsedel Tončku na suhe ustnice. In ko je Tonček vzdihnil, se je Treska pognal z dihom v sapnik in izgínil, da si ogleda bojno polje in se pripravi za boj...

Tonček pa se je, še ves vrtočlav, splazil do lestve in splezal po njej na dvorišče. Neopaženo se je hotel izmuzniti preko dvorišča na cesto, a spazila ga je domača gospodinja: «Veš, Tonček, vse kar je prav. Rogoviliš lahko kolikor te je volja, le našo hišo pusti na miru.»

«Ne zamerite,» je zamrmral Tonček in jo hitro odkuril.

Ali ženine besede so ga spekle.

«Kaj se pa repenči?» je zagodrnjal na poti v vas. «Če sem zapil, sem zapil svoje. Še pogledam je ne več.»

«In kaj me tako gledajo iz vseh oken!» se je dalje jezil, ko je opazil, da ga iz vseh hiš opazujejo in kažejo nanj s prstom. «Saj nisem razbojnik. In tudi pijanec nisem, če sem se ga tudi zadnje čase navlekel. Eh, videli boste, kdo je Brinarjev Tonček. Domov stopim, pa materi porečem: Tako in tako, kar je bilo, je bilo. Pa se bo izpremenilo. Kar sem zapravil, bom prislužil. Dve leti,... ne, eno leto, pa bo dom spet čist vseh dolgov. Eh, ne boste se mi posmehovali, ne! Tonček je hrust. Če treba, dela za dva, za tri. Videli bomo.»

In Tonček je samozavestno pogledal v klanec. Tam na griču je stal njegov dom. Mala, prijazna hišica sredi polja in ob lepem gozdiču. Ob tem pogledu je Tončka zapekla vest: Glej, druga polja so rodila stótero, tvoje ni. Ni ga bilo, ki bi zemljo oral, ni ga bilo, da bi sejal. In zato nisi žel. In gozd je prodan in hiša zadolžena.»

Grenka žalost je objela Tončka. Pa se ni upal pred materino obličje.

«V prodajalno krenem na kozarček. Poguma mi je treba,» je pomislil in stopil v štacuno.

«Natoči frakelj,» je velel štacunarju.

«O, glej ga Tončka!» ga je pozdravil štacunar in mu natočil žganja v malo steklenico. «Kod si hodil, da izgledaš kot križani levi razbojnik?»

«Moja reč! Kaj te briga? Pijem za svoje!» se je razhudil Tonček in izpil pol steklenice na dušek.

«Tako? Za svoje?» se je v tem hipu oglasil jezen glas za njegovim hrbtom.

Bil je župnik, ki je bil zapazil Tončka, ko je krenil v štacuno ter šel za njim.

«Za svoje? Kaj pa mati? Ali naj umre na slami kakor beračica? Koliko pa si že prislužil, da piješ za svoje? Očetove in materine žulje zapravljaš,

ti pohajač ti, ti potepin. In zdravje si kvariš, da ne boš več dolgo teptal to dobro zemljo. Kakšen pa si? Saj te ni več senca nekdanjega moža. Suha, in izpita preklja boš obležal kje v kakem jarku, da se ti bo še žival izognila.

ln se še repenčiš? Za svoje piješ? Le čakaj, po rodno mater ti grem, pa bomo videli, če boš imel pogum tudi njej reči, da piješ za svoje.»

Stari župnik je udaril s palico po tleh, da se je zaiskrilo. Okrenil se je in odkorakal hitrih korakov v klanec, Brinarjevi hiši naproti.

«Ali te je, Tonček?» je zbadal štacunar. «Take pridige še nisem slišal, ha.»

Tončka je bilo srain. Da bi skrnil svojo zadrego, se je vzbočil, zgrabil za frakelj in izpil.

«Kdo me je? Kaj me je? Komu kaj mar? Ali ni moje, če mi je oče vse pripisal? Črno na belem pripisal. Če hočem, pijem, če nočem pa ne. Kakor me je volja, tako pa je. Preklja? Suha preklja? Pa ti pokaži takisto, če moreš, in vsi, treba. Ne pri delu ne kako drugače. To je preklja?» In Tonček je vzbočil svoje prsi in udaril s pestjo po njih, da je otlo zabobnelo. «To je preklja? Pa ti pokaži takisto, če moreš, in vsi, kolikor jih premore vas. Daj frakelj!»

Frakelj je stal kmalu pred njim. Izpil ga je v dušku.

«Daj še!» je velel. «Da bodo videli, kaj prenese taka suha preklja.»

In je pil in pil.

Pa je pokazal štacunar skozi okno. Po griču navzdol jo je mahal stari župnik in peljal za roko staro ženico, ki si je s predpasnikom zakrivala obraz.

Ko je Tonček spoznal rodno mater, ga je prešinil čuden strah. Naglo je izvlekel denar iz žepa, plačal in zbežal.

Bežal je preko polj, vedno dalje in dalje in ni si upal pogledati nazaj. Bežal je kakor beži grešnik, bežal brez cilja in težko sopol.

Ne da bi se odpočil, je pribežal v bližnji trg. Ves prepoten je krenil v gostilno in popival do noči. In drugega dne in celo vrsto dni je popival, dokler ni vsega zapil.

Čez teden dni so ga našli v jarku na poti, ki pelje v vas. Usmiljen voznik ga je pripeljal v hišo na klancu.

Vso zimo je ležal. Zbadalo ga je v prsih in vročica ga je morila. Ko so zabingljali prvi zvončki na tratih, je bil samo še kost in koža; in ko je trava ozelenela, je ležal na parah.

Četvero sveč ga je obsevalo. Obraz mu je bil kakor iz voska, ustnice brezkrvne in napol odprte. Ob vznožju je klečala rajnikova mati, si z rokami zakrivala obraz, molila in jokala. Poleg nje je sedela stara ženica in brala jagode na molku.

Grobna tišina je vladala v izbi in zunaj nje. Le pes je na dvorišču od časa do časa turobno zacvilil.

* * *

Okoli mrliča je zabrenčal komar. Tedaj se je na mrliških ustnicah zganilo. Bil je Treska, ki je čakal rešitve. Ko je zagledal komarja, se je razveselil: «Ti boš moj rešitelj.»

«Kaj praviš?» zabrunđa komar, ko ga zagleda.

«Prav ponižno sem pozdravil vašo visokost!» se prilizuje Treska. «Hotel sem vas vprašati, kam jo mahate, pa si nisem upal!»

«Ljudi iščem!» se odreže komar, ki mu je bila bakteriova uljudnost všeč.

«Ej, ljudi je malo tu, dva živa — eden mrtev. Mrtvi je nima več kapljice; kar je imel še dobrega, sem mu jaz pobral in moji otroci. Živa pa sta stare krvi, vodene, to ni za takega mladiča kakor si ti!» odgovori Treska.

«Dobro je, kar je!»

«Ej, poznam kraj, kjer mrgoli ljudi, debelih, mladih in polnokrvnih!»

«Kje so? povej!» poizveduje komar.

«Skloni se do mene, da sedem nate, pa ti pokažem pot.»

«Ali si težak?»

«Tako lahek, da me niti čutil ne boš!»

«Torej sedi!»

In komar je pribrenčal k Treski in ga vzel med svoja krila.

Kmalu sta zletela skozi okno in se zibala visoko nad vasjo v zraku.

«Ali vidiš tisti razsvetljeni krog tam doli za ono-le goro?» je vprašal Treska in pokazal proti jugu.

«Vidim!» je odgovoril komar.

«Tja zletil!»

In še predno se je noč umeknila dnevu, je plaval Treska zopet nad mestom.

K S. M E Š K O :

R A K I.

Je li reš za nas, ki se staramo, umrla vsa poezija? Ni! Saj še živo čutimo in s hvaležnim srcem uživamo poezijo nedolžnega otroškega očesa, poezijo sladkega dekleškega smeha, poezijo nežne, dehteče cvetke, poezijo bežečih oblakov na neba neskončnem svodu, poezijo mlačnih pomladnjih juter, ko žvrgoli in prepeva grmovje, drevje in ozračje, poezijo poletnih večerov, kadar zapada solnce med prozornimi, krvavo oškropljenimi oblaki in gorè vrhovi gora v prečudežnem sijaju zadnjih solčnih žarkov; čutimo poezijo življenja samega, ki nam uhaja naglo kakor begotni čolni oblakov na nebu; živeje jo čutimo nego v letih, ko je bila življenja lepša polovica še pred nami in nam čas še ni bežal tako strahotno brzo, kakor tekalec, ki teče za stavo in ga ni mogoče zadržati.

Ne, ni umrla poezija. Tudi nam ne, ki so mladosti dnevi že za nami; takim vsaj ne, ki so si ohranili srce še mladostno in dovzetno. In sodim, da jo bomo čutili še v življenja poslednji uri, vsaj ogromno, po nikomer še jasno opredeljeno in opisano poezijo grozničavega pričakovanja sveta, ki se bo s svojimi brezdanjimi skrivnostmi odkril duši, kadar nam smrt zapre oči za ta svet.

Toda ena poezija je umrla — meni vsaj —: poezija rakov.

Ni nam bilo v mladih dneh kmalu kaj tako drago kakor lov na rake. Velik potok v naši ozki dolini kakor njegovi pritoki — malo jih je, dva, trije v vsi dolini — so bili tedaj z njimi bogato blagoslovljeni. V malem in plitvem potoku, tekočem mimo hiše mojega očeta, so se skrivali med krecninami leskovega in jelševega grmovja in med lesenimi stopcvi pod mostovi. Tam smo jih lovili kar z roko. En strah pa nam je vedno gomazal po mislih in po roki, kadar je podjetno segala v skrivališče lepih črnih živalic, strah: «Kaj, če primem kačo?» Kar pomnim, je sicer ni nikoli nihče prijel. A neka tajna zavest je bila v nas vseh, da nam je kača sovražnica pri teh naših lovih. In še en strah: «Kaj, če je notri kak velikan, pa me prime s škarjami, me vščipne v prst, mi ga morda odščipne?» A s tem strahom se je vedno mešala skrivna želja: «Ko bi le naletel na takega orjaka!» in tiho upanje: «Saj me ne bo prijel tako hudo!»

Enkrat, dvakrat na leto smo napravili pogrom na rake in ribe v večerni temi, ob luči smolnatih plamenic, ki je ribe in rake izvabljala iz njih skrivališč. Lep in zanimiv je bil tak lov, navadno prav bogat.

Pod hribi na drugi strani doline je stal mlin. Nad njim zajeza, nekaj metrov širok potok z visokima bregovoma, kjer se je nabirala voda za mlin. Zakaj tam je ni toliko kakor v gorskih krajih, kjer je je leto in dan, ob deževju in suši dovolj, da goni mlin za mlinom. Voda v zajezi je bila glo-

boka, zlasti kadar je mlin kak dan stal, rakov v njej množica. Z račili smo jih lovili tam. So pa račila okroglo mreže v velikosti precej širokokrajnega klobuka. Pritrjena je mreža na dolg in gibčen leskov držaj, razklan spodaj na tri ali štiri dele, ki so privezane na istotak leskov obroč, ki je mreža razpeta nanj.

Ob deževju, kadar je bila voda kalna, je bil lov najvspešnejši. Tedaj smo hitro nalovili žab, jih ubili, razrezali, morda še malo opekli, da bi rakom že od daleč dišale. Ali smo si nabrali vsaj črvov. Mati nam je dala velik lonec, krovnjačo morda, najrajši tako, ki je bila že počena ali je imela luknjo; zakaj po pravici se je bala, da ji cele ne prinesemo več domov. Natrgali smo še kopriv, dejali jih v lonec, vzeli račila in šli.

Pri zajezi smo privezali žabja bedrca ali črve, kar žive, na sredo mreže, počasi potopili mrežo v vodo, zapognili leskov ročaj ter ga s koncem zapičili v zemljo. Tako smo v presledkih kakih deset korakov nastavili celo vrsto račil. Če je imel kdo samo eno, navadno ni zapičil držaja v zemljo, ampak ga je kar držal in čakal.

Kadar je rak prišel in se z gladno vnemo lotil na mrežo privezane vade, je držaj seveda vzdrtel. Tedaj je bilo treba z odločno in naglo kretnjo potegniti račilo iz vode, in rak je ležal v travi na obrežju, če se mu ni posrečilo med potjo spustiti se z mreže in se rešiti v vodo, kar se na našo žalost ni zgodilo poredkoma. Velike in lepe smo spravili v koprive v lonec, manjše ali matere, ki so imele pod repom jajčka ali mladiče, smo vrgli nazaj v vodo. Lepo jih je bilo gledati, kako so veseli in srečni veslali z gibčnim repkom zadenski po vodi in se naglo potapljali v globočino. In mladiče je bilo kje v plitvi in čisti vodi veselje gledati, kako so veslali okoli matere ali lezli na suho solnčit se; a čim so začutili nevarnost, so se brzo poskrili pod varno zavetje materinega repka.

Zvečer nam je mati naš plen dajala kuhat. Komaj smo čakali, da so se prejšnji črnuhi vsi rdeči kadili v veliki skledi. Še sprli smo se čestokrat, ker je vsak hotel največje škarje, kjer je bilo najokusnejše meso.

Pa je prišla kar naenkrat nadnje kuga. Kar ležali so v vodi in na pesku in prodcu ob vodi, mrtvi. «Od novih mostov je to, od te smrdeče maže», so se jezili ljudje. Delali so tedaj namreč novo cesto po dolini, mostove so prepleskali z žgano smolo. Ljudje, zaradi plačil na novo cesto nevoljni, dasi so se na prejšnji ob slabem vremenu vozovi, konji in vozniki pogrezali v blatu, so takoj obdolžili to smolo, da je kriva kuge. Po pravici, po krivici? Kdo ve?

Potem nisem brž vsa leta več videl rakov; kakor da so s tistimi brezskrbnimi, srečnimi leti, ki sem jih preživel v dolini, vsepovsod izumrli.

Preteklo poletje sem se vračal iz mesta. Kar zagledam spodaj v dolini na produ v strugi potoka raka — mrtvega. In še mrtvega sem se razveselil: v hipu mi je zavel v srce iz davnih mladih dni topli dih mehke poezije domače doline, poezije rakov...

F. R. MILČINSKI:

IGRICA O VESELI NALOGI.

OSEBE:

ANKA, majhna šolarica.

DESET ŠTEVILK od 0 do 9.

BREDA, njena starejša sestra.

RAČUNSKA ZNAMENJA: +, ×, =.

VILA.

VPRAŠAJ.

Igra se godi v sobi. Vzad so vrata, na desno je okno, ki gleda na vrt. Ob oknu stoji miza.

PRVI PRIZOR.

ANKA (*sedi za mizo in se ukvarja z računsko nalogo.*) Oh ta pustla, ta pustla, ta neumna naloga! $2 \times 3 + ? = 14$. Koliko? $2 \times 3 \dots$ to znam! $2 \times 3 \dots$ (*Poslušaj, skoči hitro k oknu.*) Glej ga, pliček je na oknu! Kako je lep! Kako prijazno čivka, nemara je ščinkovček! (*Klanja se mu.*) Dober dan, mladi gospod! — Errr — pa je zletel! Oh srečni ste plički! — Gospa učiteljica pravi: (*posnema jo*) „Otroci, učite se računstva, da bodete kdaj srečni!“ Rada bi vedela, koliko računstva znajo plički, pa so vendarle srečni. In prelepe ve rožice (*posnema zopet učiteljico*): „ $2 \times 3 + ? = 14$. No? Tebe vprašam, da prav tebe, pisani tulipan! $2 \times 3 + ? = 14$. Ne znaš? Sedi in sram te bodi! Računstva se uči, moj ljubi, drugače ne boš srečen — tvoja pisana suknjica ti ne bo nič pomagala brez računstva!“ Rožice, ljubice mojega srca, povejte mi po pravici, ali res niste srečne, ko ne znate poštevance?

DRUGI PRIZOR.

BREDA (*pridrvi v sobo.*) Ali si že gotova? Na izprehod gremo z mamico in z atkom na Gornji grič. To bo lepo! Nemara še kaj šmarnic naberejo.

ANKA (*jokavo.*) Saj ne bom mogla z vami! Tako se trudim z nalogo, pa mi ne gre izpod rok!

BREDA. Draga moja sestrica — če pri oknu stojiš in se pogovarjaš z rožicami...

ANKA. Ko je pa računstvo tako strašno dolgočasno!

BREDA. Beži, beži — ti si dolgočasna! Požuri se, drugače pojdemo brez tebe! (*Odide.*)

TRETJI PRIZOR.

ANKA (*zopet sama za mizo pri nalogi.*) $2 \times 3 = \dots$ (*Misli ji uhajajo.*)
 Moj najljubši izprehod je na Gornji grič. Mimo ribnika je tako lepa
 pol in potem skozi gozd $2 \times 3 = \dots$. Gotovo že cvelo šmarnice
 — videla sem jih na trgu — jaz jim vem v gozdu skrite kofičke, kjer
 jih drugi ne najdejo $2 \times 3 = \dots$. Oh, saj bom o pravem času
 gotova $2 \times 3 = \dots$. In zgoraj na gričku bodo gotovo šli v go-
 stilno $2 \times 3 = \dots$. Ti nemarni, grdi, zanikarni 2×3 in koliko! 2×3 . V gostilni pa
 bodo jedli (*se zajoka*) čo-ko-la-do, neusmiljeno je dobra, (*si obriše*
solze in se vsekne,) in šarkelj zraven! Saj bi rada, pa so tako nepri-
 jazne te številke — če jih le gledam, se mi že zdeha! In oči me tudi
 bole od njih — zdravniki bi morali prepovedati račune! Te hudobne
 številke — tako se mi zdi, da mi nagajajo, prav nalašč mi nagajajo.
 Ali ni nikoga na vesoljnem svetu, da bi mi pomagal in bi ugnal te
 paglavke, da bi me rajše ubogale? Kako sem nesrečna! (*Nasloni*
glavo v roke, roke ji počasi omahnejo na mizo, glava ji leže na roke.)

(Nekod zazvončklja.)

ANKA (*začudena pogleda.*) Ali ni zazvončkljalo? Ali pa sem zadremala in
 se mi je le sanjalo?

(Zopet zazvončklja.)

ANKA. Resnično zvončklja! Takšnega zvončka pri nas nimamo! Kaj to
 pomeni?

(Zazvončklja v tretjič.)

ANKA (*vstane.*) Mene je stra-a-ah!

ČETRTI PRIZOR.

(*V vratih se prikaže vila. Belo je oblečena, v roki drži dolgo palico,*
vrh palice je krog, sestavljen iz števil 0 do 9.)

VILA. Nič te ne bodi strah! Pridnim otrokom nikdar ni treba, da se bojé!
 Saj si priden otrok, ne?

ANKA. Mhm! Sem! Prosim: da! Sem pridna, razun kadar nisem!

VILA. Lepo je, da si odkritosrčna! Klicala si na pomoč — prihajamo ti
 pomagat.

ANKA. (*boječe.*) Prosim, saj ni treba! Bom — bom — bom že sama ...

VILA. Kesaš se, da si nas klicala? Ne boj se, Anka, nič ne bo zlega! Le
 da se malo spoznamo in vzljubimo. Glej, vila sem in pod svojim po-
 veljstvom imam imenitno četo. Mojo četo dobro poznaš, pa je vendar
 ne poznaš čisto nič — zato si ji krivična. V moji četi je združenih
 deset sestic in te sestrice niso nemarne, niso grde, zanikarne, puste
 in nagajive, kakor misliš ti. Nego prav veselo so krdelo, polno čudnih
 umetelnosti znajo in koristne so: brez njih ne bi bilo reda nikoder.

In so tudi prijazne: glej, ti si huda nanje, one pa te ljubijo; klicala si vesoljni svet na pomoč zoper nje — pa ti prihajajo same pomagat! Ali ni to prijazno? — Hej, moji ljubčki, kje ste? (*Ploskne v roke.*)

PETI PRIZOR.

(*Z veselim vriskanjem „Jujuju!“ se pripodi v sobo 14 otrok: številke od 0 do 9 in znamenja +, ×, = in ? Vsak ima svojo številko ali svoj znak zapisan na veliki poli, segajoči mu od vratu do kolen. Brez reda divjajo vriskajoči in se smejoči po sobi, potem se primejo za roke, rajajo okoli vile in pojejo po napevu: „Na planincih lušno bili.“*)

Majhna le je naša četa,

Pa je vladarica sveta:

Vse nas pozna,

Vse nas časti,

Četa naša naj živi!

Hej holej! Hej holej!

Četa majhna le naprej!

VILA (*ploskne trikrat v roke. Poje po napevu; „Ko pličica sem pevala.“*)

Zdaj tiho mir! Kdor ne molči,

Jo lahko za uho dobi!

ZBOR ŠTEVILK (*je prenehal z rajanjem in petjem.*)

DEL ZBORA (*ugovarja vili.*) Oho, oho, oho, oho!

DRUGI DEL (*miri.*) Pst, pst, pst, pst, pst, pst!

VILA (*po napevu: „Zakaj si žalavala.“*)

1. Gotovo brez namena ni,

Da smo se danes tu sešli,

Privabil nas je Ankin jok.

Račun ji ne gre od rok.

2. Nevoljna je postala,

Številke ozmerjala.

ZBOR ŠTEVILK. Številke? Nas?

VILA. Da, vas! Da, vas!

ZBOR ŠTEVILK. Haha! Haha! Haha!

VILA. 3. Da zlobne ste, nemarne,

In za oči ste kvarne —

Je res, kar pravi ta deklíč?

ZBOR ŠTEVILK. Ni res, ni res —

NIČLA (*pokaže na svojo številko in kihne*)

prav nič!

VILA. Zdaj hitro v red, četa vesela,
da skoro lotimo se dela!

(Vila trikrat ploskne. Številke in znamenja na mah stekó in se razvrste v dveh vrstah, v prvi številke od 0 do 9, v drugi znamenja. Ko vila ploskne tretjič, že vsak stoji na svojem mestu.)

VILA *(po napevu: „Že dolgo nismo pili ga.“)*

Najprej naj vsaka zdaj pove,
Kdo je, kako ji je ime,
Da Anka vas spoznala bo,
Da se vas bala več ne bo!

(Številke se po vrstli predstavljajo Anki.)

ENOJKA. Ena —

DVOJKA. Dve —

TROJKA. Tri —

ŠTIRKA. Štiri —

PETICA. Pet —

ŠESTICA. Šest —

SEDMICA *(napihnjeno.)* Sedem —

OSMICA *(takisto.)* Osem —

DEVETICA *(se postavlja na prste, domišljavo in špičasto.)* Devet —

NIČLA. In *(kihne.)* nič!

DRUGE ŠTEVILKE. Pomozi Bog!

NIČLA. In plačaj Bog!

ANKA. *(radostna.)* To je veselo, to je prijazno! Ne, kako je zabavna ta družčina, koj bi se z njimi igrala!

VILA. Kaj ne? Pa si rekla, da so puste in dolgočasne! Kar zaspala si, ko si jih gledala.

ANKA. Prosim, nisem bila pridna, se bom poboljšala.

VILA. Pa niso le vesele in zabavne, nego so tudi imenitne. — Ali veš, kaj je milijon?

ANKA. Prosim, ne! V našem razredu še nimamo milijona. Moja sestra Breda hodi v šesti razred, tam imajo milijone. Rekla je, da je to strašno veliko. Za milijon bi se kupilo vse naše mesto.

VILA. Tega baš ne! Ali da vsaj vidiš, kakšen je milijon: Milijon nastopi!

ENOJKA *(stopi pred vrsto in vojaški pozdravi.)* Jaz sem tukaj!

NIČLA *(stopi poleg enojke in vojaški pozdravi.)* Jaz tudi! *(Se ozre na levo.)* Premalo me je. Pa se lahko delim — nič ostane nič, naj se deli kolikokrat se hoče — — *(Jemlje izza oprsja pole z ničlami —)* Hoj znamenja, na pomoč! *(— in jih da trem znamenjem, da si jih drže pred prsmi, sama pa tudi drži v vsaki roki eno, da je videti število 1,000.000)*

VILA. Vidiš, to je milijon! Ali si videla kako je težko, vkupe spravili milijon? Razdejati ga, gre hitreje. — V red!

NIČLA. (Pobere hitro pole z ničlami in jih spravi za oprsje; potem se vrne na svoje mesto.)

ZNAMENJA (takisto stopijo v stari red.)

VILA. Kakor bi pihnil — milijona ni več! — In zdaj, Anka na delo, da ti pomagamo pri nalogi! Lepo sèdi, meni daj knjigo!

(Ves sledeči pevski prizor gre po napevu „Polrkanega plesa“.)

Četa vesela mi,
Loli se dela mi,
Hoj hej, hoj hej, hitro naprej!

(Čisto počasi in razločno.) $2 \times 3 + ? = 14$.

(Med tem ko jih čita, se številke in znamenja že postavijo spred.)

ŠTEVILKE in ZNAMENJA.

Četa vesela se,
Loli se dela vse,
Hoj hej, hoj hej, hitro naprej!

(Konec prihodnji.)

⊕ ⊕ ⊕ ⊕

Polžek in roparji.

Plenit roparji so šli,
pa so se vrnili:
preprežali so vso noč —
plena nič dobili.

V krogu sedli pod drevo,
vpraševali: „Kaj storiti?“
Prvi pravi: „Ogenj zakurimo!“
Drugi pravi: „Polža ujemimo!“
Tretji reče: „Ognjič nam ga speče!“

Polžek slišal je vse to,
brž je zlezal na drevo,
gori se je zasmel:
„Le ujem me sedaj
in me speci, lolovaj!“

Karel Širok.

⊕ ⊕ ⊕ ⊕

Z R N C A

Iz otroških let velikega izumitelja Edisona.

10. februarja letošnjega leta je slavil svoj osemdeseti rojstni dan največji izumitelj dobe Thomas Alva Edison.

Od naravnost ogromnega števila njegovih izumov hočem omeniti samo dva, ki sta gotovo najbolj znana in ki sta neposredno največ koristila človeškemu rodu.

Edison je ustvaril elektriško žarnico. Koliko truda in vztrajnosti ga je to stalo, je najlepše razvidno iz tega, da je moral preiskovati nad 6000 različnih rastlinskih snovi, in da je moral izdati nad 40.000 dolarjev (po današnji valuti približno dva milijona lir), predno se mu je posrečilo ustvariti nit, ki je gorela vsaj 40 ur. Za nadaljno izpopolnitev elektriške razsvetljave in ž njo spojeno elektriško napeljavo, izkazuje Edison nič manj kakor 400 različnih izumov. Pri svojih poizkusih z elektriško žarnico je Edison tudi že ugotovil in popisal pojav, ki je v zadnjih letih postal izhodišče za ustvaritev tistih prečudežnih malih žarnic, s katerih pomočjo lahko prenesemo človeški glas tudi v največjo razdaljo, tako da sliši lahko potnik sredi oceana ali posestnik daleč od večje naselbine koncert, ki ga dajajo v Londonu, Parizu ali v kakem drugem mestu. Tako so v nedeljo 23. t. m. v Trstu jasno in razločno slišali govor, ki ga je imel v Rimu ministrski predsednik Mussolini.

Drugi Edisonov veliki izum je priprava, ki omogočuje, da se hrani živí človeški govor v mrtvih ploščah in valjih in da se poljubno velikokrat zopet oživi, namreč gramofon.

Ogromno je število Edisonovih izumov, velike so njegove zasluge za člo-

veštvo, in vendarle nj Edison pohajal nobene višje šole. Mati njegova je res bila učiteljica in je močno vplivala na mladega Edisona, toda rednega pouka je užival Edison samo nekaj mesecev na nekí vaški šoli. Pač pa je pokazal že v najbolj zgodnih letih veliko veselje do eksperimentiranja.

Delal je poizkuse, še predno je znal čitati.

Tako je v svojem šestem letu opazoval, kako je čepela gos na jajcih in kakšen je bil učinek tega čepenja. Kmalu nato je izginil in po dolgem iskanju so ga našli v nekem skednju, kjer si je bil napravil nekako gnezdo in sedel sam na kokošjih in gosjih jajcih.

Štiri leta pozneje se je bavil z mislijo, kako bi človek lahko vzletel. Vedel je, da razvijajo takozvani žumeči praški, kakršne lahko kupiš v vsaki drogeriji, pline. Pregovoril je zato nekega svojega sovrstnika, da je požrl večje število takih praškov, češ, da ga bodo razvijajoči se plini vzdignili v zrak. Ubogi deček je res nato tudi letal, toda ne po zračnih višinah, temveč nekam, kamor so ga gnali praški.

Zanimiva je bila tudi delavnica, ki si jo je ustvaril mali Edison. Po dolgem prigovarjanju je dosegel od svoje matere, da mu je dovolila nastaniti se v kleti hiše, kjer sta bivala. Po vsem mestu je nabiral steklenice, ki jih je potem napolnil z raznimi kemičnimi snovmi, katere si je nabavil s svojimi pičlimi zasluzki. Da se ne bi noben nepoklicanec dotaknil njegovega zaklada v kleti, je napisal na vse steklenice, ne oziraje se na vsebino, «strup».

Drugo delavnico je imel v vlaku, kjer je prodajal časopise. Teža dela se je bil lotil ne toliko iz prave potrebe, kakor iz želje, da bi si tako prislužil sredstva

za nadaljno samoizobrazbo. V vlaku so mu odkazali neporaben vagon za kadilce, neporaben radi tega, ker se ni dal prezračiti. Kakšna razlika pač med vozovi tišče dobe in razkošnimi vozovi naših dni. V tem vagonu je torej Edison delal svoje poizkuse. Nekega dne pa je stresel nekaj fosforja ker se je vlak premočno stresal, in kmalu je bil ves vagon v plamenih. Ustavili so vlak in vrgli mladega Edisona z vso njegovo ropotijo iz vlaka. Vlakovodja pa mu je prismolil tako zaušnico, da je njegov sluh za vedno oslabel.

Ko je še prodajal časopise v vlaku, se je seznanil tudi z železniškim brzojavom. Hitro si je ustvaril sam vse potrebne priprave, v kar so mu služile cevi za peč, stare steklenice in s cunjami ovite žice. Odkod pa naj dobi potreben električni tok? Baterije si ni mogel kupiti. Zato si je hotel pomagati s torno elektriko in izmislil si je poseben elektriški kolovrat, pri katerem naj bi bil drgač njegova roka, drgalo pa mačka. Vse je bilo v redu, le mačka ni kazala enake ljubezni do poizkusov kakor Edison in njene noge so bile hitrejšje od njegovih.

Dantejevo jajce.

Poletnega večera je sedel Dante po svoji navadi v Firencah na nekem trgu na kamnu in vžival večerni hlad. Šel je že takrat med ljudstvom o njem glas, da ve vse. Ta večer se mu je približal nek neznanec in ga boječe prosil, naj mu pove, katera jed je najboljša. «Jajce», je kratko in takoj odgovoril in odšel.

Cez leto dni je prišel isti neznanec na isti trg, tam našel Danteja in ga vprašal: «S čim?» «S soljo», mu je urno odgovoril pesnik.

Dante in kovač.

Nekoč je šel Dante v Firencah po svojih opravkih. Gredeč mimo neke kovačnice je slišal kovača kovati in zraven peti verze iz njegove «Nebeške komedi-

je». Izgovarjal pa jih je zelo slabo, ne tako kot jih je pesnik napisal, in svojevoljno jih je daljšal in krajšal. Dante se je sramoval takih verzov in jezilo ga je, da mu jih kovač kviri. Urno je stopil v kovačnico, meni nič tebi nič pobral klavdiva, kleščice, pile in drugo orodje ter vse zmetal na ulico. Kovač se je obrnil jezen proti njemu in zakričal: «Kaj počenjate? Ali ste znoreli?» Dante pa: «In kaj delaš ti?» «Svoje delo», pravi kovač, «vi pa kvarite moje orodje». «In ti kvariš moje verze!» ga zavrne Dante. «Kako...!?» se začudi kovač. «Kako ne», reče pesnik, «ti poješ moje verze po svoje, ne tako kakor sem jih napisal; torej jih potvarjaš.» Kovač ni vedel, kaj odgovoriti; mrmraje je šel pobrat zmetano orodje in se vrnil k svojemu delu. Po tem dnevu ni več pel Dantejevih verzov.

Alkohol.

Alkohol je brezbarvna tekočina, ki je primešana žganju, pivu in vinu ter daje tem pijačam moč, da človeka opijanijo. Dela se, kadar vro tekočine, narejene iz raznih sadežev, ki imajo v sebi sladkor, n. pr. iz grozdja, češpelj, hrušk, jabolk itd. Pri vrenju se sladkor razkroji v dvoje snovi: v alkohol in ogljikovo kislino. Čim slajši je mošt, tem več alkohola se naredi z vrenjem, tem močnejše je vino.

V vinu je 6—15%, v pivu 3—8%, v žganju 30—70% in v rumu celo 80—90% alkohola. Ostali del teh pijač je voda in druge tvarine. Najmanj alkohola je v sadjevcu, ki ga ima povprečno 2—7%.

Čistemu alkoholu pravimo fini špirit ali vinski cvet. Ta je naravnost strupen. Kdor bi ga izpil le majhno čašico, bi umrl. Alkohol je tekočina brez barve kakor voda, ima močan duh, hitro izhlapeva in peče na jeziku, ker sprejema vodo vase. V najhujšem mrazu ne zmrzne, prižgan gori z modrikastim plamenom, vre pri 78.3 C in je lažji kot voda.

KOTIČEK MALIH

UJETA PTIČA.

Gospod učitelj Kosovel
je dva velika ptiča ujel,
ko sta čez vrt letela,
da bi domov vesela pohitela.
Nekoč se nama je posrečilo uiti,
hotela srečo drugič poskusiti,
a bila ta nam je nemila.
Ko sva skoz vrata ven stopila,
sva vsa prestrašena nazaj skočila.
Tedaj učitelj je dejal vesel:
«Aha, dva ptiča sem ujel!»
Tovariša za roko je prijel
in tresti ga začel,
jaz pa jokati sem jel
prej ko na vrsto sem prišel.
Ko prvikrat čez plot sem skočil,
sem na gredico posejano stopil.
Zdaj pa sem se kesal, kesal,
da lep sem ohrov poteptal.
Na tihem sem oblubo storil,
da se odslej bom res spokoril.

Lojzek Šonc,
učenec 6. šol. leta v Tomaju.

MOJE SANJE.

Ura je odbila deset. Mati, oče in vsi
so že sladko spavali, le meni se niso
hotele zatisniti oči. Zjutraj nam je v
šoli pripovedoval gospod učitelj o pe-
sniku Simonu Gregorčiču. Žal da pe-
snika ni več med nami, prezgodaj je
bil pognan v hladni grob. Tako nam je
govoril gospod učitelj. Od tistega tre-
notka so mi rojile različne misli po
glavi. Rad bi si šel ogledat Gregorčičev
grob, ampak on je pokopan tako daleč
od nas. Vse te misli so mi šle po glavi
in jaz nisem mogel spati.

Ne vem kako in kaj — naenkrat sem
se znašel na pokopališču. Beli križi in
grobovi so se lesketali v zlatem solncu.
Ni me bilo strah na tem pokopališču,
tu ni bilo tako grozno in žalostno kol

na našem. Tu je bilo vse nekako pra-
znično. Iščem z očmi nekaj, obračam
se na desno in na levo, ah da, tam
sredi pokopališča zapazim veliko mra-
mornato ploščo. To je grob Simona
Gregorčiča. Ta grob je bil večji in lepši
od drugih grobov. Ob vznožju plošče
so cvetele bele cvetke. Na plošči pa so
bile vklesane besede: Simon Gregorčič.

Deček iz VI. razr. šole
v Rojanu.

JUNAŠKI SRB.

Med raznimi zgodovinskimi dogodki
sem slišal tudi to-le: Ko so še razsajali
Turki po Balkanskem polotoku, je služil
pri vojakihi sin uboge srbske matere. Ved-
no je mislil na svojo nesrečno domovino.
Posebno mu je utripalo srce neko noč.
Z naslonjeno glavo na roko je mislil na
usodo domovine. Kar mu šine misel v
glavo, da bi jo lahko rešil. Urno se oble-
če in gre v turško šotorišče. Med potjo
zagleda mrtvega sultanovega sina. Hitro
se obleče v njegovo obleko in hiti dalje.
Pride do prvih straž. Straže mu dovolijo
vstop v šotorišče, misleč, da je sultanov
sin. Vstopi v sultanovo spalnico, potegne
meč in mu odseka glavo. V tem hipu zbe-
ži iz šotora in beži v srbski tabor. Srbi pa
so ga smatrali za Turka in ga ubili.

Dušan Furlan,
učenec 5. šol. l. v Nadanjemselu.

ZAJEC.

Ubogí zajček ti,
kam se ti mudi?
Nič se mene ti ne boj,
pridi bliže in postoj,
rada bi te vjela,
s sabo uzela.

Marija Ravbarjeva,
učenka V. razreda
v Orleku.

MATERI.

Vsako leto, draga mati,
šopek sem cvetic nabrala
in za god z radostnim srcem
Tebi sem jih darovala.

Ti si se razveselila,
ko pogledala si nanje,
rekla si: «Moj ljubi otrok,
lepa hvala zanje.»

Letos nesla sem cvetice
na Tvoj grob, o mati zlata,
k Tebi pa ne morem priti,
ker so mi zaprta vrata.

Vera Lestanova iz Mirna

ANČKA IN JOŠKO

Danes smo čitali Stritarjeve «Drobnice». Čitali smo o nesreči, ki se naseli v hiši. O tem reku smo se razgovarjali in pogovor je nanesel na Ančko in Jožka, ki stanujeta blizu Vijole in Marije Vekjetove. Lani so ukradli Jožku sod vina. Prazen sod so vrgli za hišo. Kadar sta imela vino doma, so prišli vsi prijatelji k njim. Pa kadar je vino prodal, so bili vsi jezni. Jožko je kupil harmoniko in vedno gode. Kadar je imel grozdje v brajdi, je varoval ponoči in je tudi godel na harmoniko. Vojaki pa so mu kradli grozdje. Ančka si dela kodrce. Ima zelo rada otroke, kadar pridejo k njej, jim da mandlje. Morda se Ančki hliplje, ker toliko govorimo o njej.

Berletičeva Ida,

VI. razred v Šklednju.

KAKO SO PUSTA POKOPAVALI.

Na dan Pepelnice, 5. marca 1924. zvečer, se je zbrala mladina pri Sv. Ani. K neki hiši je prišlo mnogo mož, med njimi so se najbolj odlikovali štirje, ki so nosili nosilnico. Na tej je ležal mogočni pust, mož iz cunj, znan po vsej Evropi. Za njim je stopal strežnik z loncem «blagoslovljene vode», navadne vode, v roki. Poleg njega je stopal «duhovnik» s knjižico in z majhno metlo v roki. Prišli so še drugi možje, ki so se udeležili pogreba predragega pokojnika. Nosili so velike vence. Udeležili so se pogreba tudi drugi, ki so prinesli razna godala, da bi zagodli v čast pustu. Potem so se lepo uvrstili in pričel se je pogreb. Godba je zaigrala, a zelo napačno, ker niso imeli nadzor-

nika. Šli so po celem Trstu, da so ga vsi videli. Duhovnik je škropil z metlo, ki jo je pomakal v vodo, tako da so prišli vsi mokri domov. Ko so dospeli na hrib «Montebello», so pusta razmesarili na sto kosov.

Tako je končal pust svoje življenje.

Rudolf Steinberger,

IV. b razred

Sv. Jakob pri Trstu.

MESEC MAJ.

Približal se je rajski maj, ki je najlepši mesec v letu; saj se tudi nahaja sredi spomladi. Mesec april ima jako nestanovitno vreme; v hipu se spremeni. Mesec maj pa je v tem oziru ves drugačen, skoro ves čas se v njem veselimo lepih dni. Zrak je napolnjen z zlatimi žarki. Nad nami se razpenja krasno sinje nebo. Narava se odene s svežim zelenjem in se okraši z raznim pisanim cvetjem. V zraku in po drevesih letajo ptički in nas razveseljujejo s krasnim petjem. Po cvetju letajo pridne čebulice in si nabirajo sladko strd.

Ker je ta mesec tako lep, je posvečen Materi Božji. Zjutraj in zvečer so v cerkvi lepe šmarnice. Otroci delajo doma oltarčke in jih okrašajo z raznimi lepimi cvetlicami.

Marica Lapajnova,

učenka V. a razreda lj. šole
v Idriji.

NAŠ NEKDANJI RDEC PETELINČEK.

Nekoč smo imeli rdečega petelinčka. Bila sem zelo jezna nanj, zato, ker je zmeraj tekel za mano, nevem zakaj. Vedno me je čakal pred vratmi. Vsakokrat ko sem šla ven, sem morala vzeti košček kruha, da sem mu ga dala. A nikdar ni bil sit. Nekoč sem pozabila vzeti košček kruha, pa mi je naenkrat skočil na glavo. Jaz sem kričala na vso moč, da sem se še jezik ujedla. Prišli so mama in so ga spodili. Šla sem v sobo in gledala skozi odprto okno. Petelinček je videl, da sem jaz v sobi in je skočil na okno. Jaz sem spet tekla ven. Mama se ujezijo, ga vlovijo in ga zakoljejo. Spekli so ga za večerjo. Še jesti ga nisem hotela — od same jeze in strahu. Tako je izginil naš rdeči petelinček.

Ida Sedmakova

učenka IV. š. l. Nadanjeselo.

Jovan Vesel - Koseski (1798—1884.)

*Naj bo ga kot listja sovražnika broj,
kot trave po gorah slovenskih,
srdito razkačen pripelji ga v boj
sam vojvoda brezden peklenskih :
če trdega snopa skrbi te nasad,
mlatiče slovenske povabi na mlat ;
radostno vrisnejo,
krepko pritisnejo,
udrijo srčno, ne štejejo klad.*

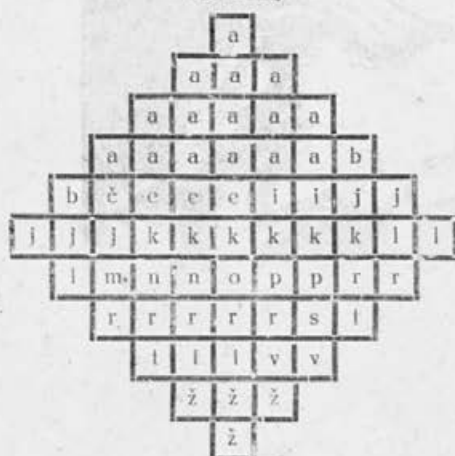
(Koseski.)

L. 1843 je preprosto slovensko ljudstvo prvič dobilo v roke časnik, ki mu je nudil pouka in zabave v domačem jeziku. Ta list se je imenoval „Kmetijske in rokodelske Novice“. V tem listu je objavljala Jovan Vesel - Koseski svoje pesmi. Njegove pesmi so tiste čase cenili celo višje od Prešernovih in dolgo časa ga je obdajala slava največjega slovenskega pesnika. Šele mlajši rod (Stritar) je dokazal slovenskemu narodu, da se Koseski ne da primerjati s Prešernom. Ali njegova pesem je bila tako zvoneča in gibčna, da je naravnost navduševala sodobnike. Tudi je bilo toliko odkritosrčnega narodnega ponosa v njegovih verzih, da so mladi in stari jokali, ko so brali njegove domoljubne pesmi.

Jovan Vesel se je rodil v Kosezah pri Moravčah (zato si je pridjal pridevek „Koseski“) in je služboval dolgo vrsto let v Trstu, kjer je tudi umrl kot upokojen višji finančni svetnik.

Kvadrat

(Sestavil Miloš Pečenko, učenec 5. šol. l. v Komnu)

1. soglasnik
2. vozna priprava
3. del hiše
4. drevo
5. kraljev sin
6. zgodovinski mož
7. del dežele
8. plīca roparīca
9. žuželka členkarica
10. cvetica
11. soglasnik

Po sredi navzdol in od leve na desno čitaš ime zgodovinskega moža.

REŠITEV UGANK V 7. ŠTEVILKI „NOVEGA RODA“

Vložna uganka.

11	4	17	10	23
24	12	5	18	6
7	25	13	1	19
20	8	21	14	2
5	16	9	22	15

Kdo je ?

Sestra Janezkovega strica je njegova mati.

Računska uganka.

Vseh orehov je bilo 18.

Vse uganke so prav rešili:

Rado Senko iz Prema; Petrina Bonova, Alojzija Uršičeva, Marica Klančičeva, Anica Saksidova, Gabrijela Vukova, Marica Mozeličeva, Adela Ferlatova, Jožica Bulkovičeva, Julko Klančič in Bogomil, Danilo Urbančič, Pavel Budin, Ludvik Pelicon, Stefan Marušič, Danica Peričeva, iz Mirna; Dušan Poženel iz Bazovice; Marica Lapajnova iz Idrije; Angel Pojani. Božidar Živec, Danica Žvabova in Viktor Tavčar iz Dutovelj; Slavica Blokarjeva iz Sežane; Viktor Kerševan, Vrabčeva Ema in Hribar Mara, Prah Ladislav iz Sv. Jakoba; Vida Pahorjeva iz Škednja; Maks in Mirko Kralj iz Slivna pri Nabrežini; Ruša Šrajeva iz Postojne; Milan Bolčič iz Sv. Jakoba; Ivanka Winklerjevu iz Lokev pri Trnovem; Lucijan Šinkovec iz Budanj pri Postojni; Flander Janko in Marica v Novakih; Mlekuževa Marica iz Čepovana; Murovec Ivan iz Vrha pri Grahovem; Švara Franc iz Nabrežine; Jereb Jože in Marija iz Mrzlega vrha; Požarjeva Ana iz Št. Petra na Krasu; Uršič Mirko in Roža iz Tolmina; Černe Ludvik iz Solkana; Čuk Alfonz, Peric Edvard, Viljem, Čuk Ivan, Gorjan Radoslav, Lukežič Roman, Kumar Joško, Nemeč Dragica, Frančekin Milanja, Romel Viktorija, Kos Celestina iz Bilj.

Uganke v 6. šte. „N. R.“ so prav rešili še:

Vinko Muha, Vladimir Korošec, Stanislava Koroščeva, Olga Počkajeva iz Šenpetra na Krasu; Boži Česnikova, Ivanka Kristanova ter Franja iz Hraslja; Koroščeva Slava in Vlado; Počkaj Olga; Stavanje Marija; Kruh Marija in Žele Marija iz Št. Petra na Krasu.

Izžrebana je bila: Ruša Šrajeva iz Postojne. Prejela je v dar: zbirko Adamičevih otroških pesmi.